Funktion MHN Registratur

Från: Erika Heveus <erika.heveus@hellstromlaw.com>
Skickat: den 22 december 2017 13:37
Till: Funktion MHN Registratur
Kopia: Ponthus Andersson; Tim Bjelkstam; David Höök (david@tiptapp.com)
Ämne: Överklagande beslut Dnr 2017-009885
Bifogade filer: 20170222 Överklagande Tiptapp AB.pdf

Kategorier: Torbjörn

Vänligen se bifogat överklagande som även skickas per post idag.

Med vänlig hälsning

Erika Heveus

HELLSTRÖM

hellström advokatbyrå kb
visiting address kungsgatan 33
box 7305
103 90 stockholm sweden
tel +46 8 220900
fax +46 8 204090
mobile +46 709 550909
erika.heveus@hellstromlaw.com
www.hellstromlaw.com

Hellström is a law firm regulated by the Swedish Bar Association. Information contained in this e-mail is intended for the use of the addressee only, is confidential and may be the subject of legal professional privilege. Any dissemination, distribution, copying or use of this communication without permission is strictly prohibited. If you are not the intended recipient please notify us immediately.

HELLSTRÖM

Länsstyrelsen i Stockholm
Box 22067
104 22 Stockholm
E-post: stockholm@lansstyrelsen.se

ÖVERKLAGANDE

Klagande:	Tiptapp AB, org.nr 559027-0376 Mäster Samuelsgatan 36 111 57 Stockholm
Ombud:	Advokat Erika Heveus och jur.kand. Ponthus Andersson Hellström Advokatbyrå KB Box 7305 103 90 Stockholm E-post: erika.heveus@hellstromlaw.com; ponthus.andersson@hellstromlaw.com
Motpart:	Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stad Box 8136 104 20 Stockholm
Överklagat beslut:	Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stads beslut den 4 december 2017 (dnr 2017-009885)
Saken:	Föreläggande enligt miljöbalken att anmäla verksamhet och inkomma med uppgifter

---

I egenskap av ombud för Tiptapp AB ("Tiptapp") överklagar undertecknade härmed Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms stads ("nämnden") beslut den 4 december 2017 och framför följande.

1. YRKANDE

Tiptapp yrkar att länsstyrelsen upphäver nämndens beslut.

2. GRUNDER OCH OMSTÄNDIGHETER

Bakgrund

2.1 Nämnden beslutade den 4 december 2017 att med stöd av 26 kap. 9 och 21 §§ miljöbalken ("MB"), förelägga Tiptapp att anmäla sin verksamhet till länsstyrelsen samt, avseende perioden den 1 mars till den 30 juni 2017, inkomma med vissa uppgifter om farligt avfall som förmedlats i verksamheten och vissa uppgifter om transportörer i samtliga transportuppdrag som förmedlats av Tiptapp. Enligt beslutet gäller det omedelbart.

2.2 Grunden för nämndens beslut är att Tiptapp är en avfallsmäklare enligt 15 kap. 5 § 2 p. MB och bolagets verksamhet därmed är anmälningspliktig enligt 47 § avfallsförordningen (2011:927). Anteckningsskyldighet vad gäller farligt avfall följer av 58 § samma förordning. Vidare anger nämnden att den önskar utöva tillsyn över de användare på annonsplattformen som hämtar upp och transporterar andra användares hushållsavfall. Beträffande dessa begär nämnden uppgifter om namn och person- alternativt organisationsnummer.

Tiptapps verksamhet

2.3 Nämndens beskrivning av Tiptapps verksamhet är kortfattad, delvis felaktig och innehåller ingenting om den miljö- och klimatfilosofi som präglar verksamheten.

2.4 Tiptapps verksamhet består i att tillhandahålla en annonsplattform för privatpersoner via en app. En av Tiptapps målsättningar är att genom annonsplattformen bidra till en bättre miljö och ett bättre resursutnyttjande bl.a. genom en ökad återanvändning och en minskad mängd avfall. Tiptapps syfte är således inte att bedriva otillåten verksamhet. Också den typiske Tiptappanvändaren värnar om miljön och använder annonsplattformen just för att bidra till en miljömässigt ansvarsfull hantering av det utannonserade.

2.5 Genom Tiptapps annonsplattform sammanförs privatpersoner över olika typer av annonser. I dagsläget kan användare av annonsplattformen införa annonser under konceptet "saker jag vill ha hjälp att bli av med". Annonser under detta koncept kan antingen läggas upp under rubriken "Bortskänkes" eller rubriken "Tiptappa bort".

2.6 Saker som annonseras under "Bortskänkes" överlåts till hämtaren utan att någon betalning utgår vare sig från annonsör eller hämtare. Äganderätten övergår till hämtaren då hämtning bekräftas av annonsören och blir gällande mot tredje man då hämtaren tar sakerna i sin besittning. Typiskt sett återanvänds saker som annonseras under rubriken "Bortskänkes" för att fylla samma, eller väsentligen samma, funktion som de ursprungligen var avsedda för. Annonsörens syfte är således att möjliggöra återanvändning och inte bara att "bli kvitt" varan. Som Tiptapp uppfattar aktuell lagstiftning utgör därmed inte varor som annonseras under "Bortskänkes" hushållsavfall.

2.7 Saker som "Tiptappas bort" överlåts till hämtaren som också får betalt av annonsören med det belopp som annonsören själv bestämt i annonsen. Någon budgivning är således inte möjlig. Det är också annonsören själv som bestämmer med vilken hämtare avtal ska ingås. Saker som annonseras under denna rubrik är saker som annonsören anser som svårsålda, har ett lågt eller obefintligt värde, eller som annonsören har ett behov av att snabbt få bort. Det kan t.ex. röra sig om en soffa som inte har blivit såld och som annonsören inte längre får plats med i lägenheten men som när den hämtas återanvänds som soffa av hämtaren. Användare som hämtar saker utannonserade under rubriken "Tiptappa bort" är privatpersoner som t.ex. har ett underutnyttjat utrymme i sin bil eller släpvagn och som har vägarna förbi annonsören eller befinner sig i närheten av denne.

2.8 Även här övergår äganderätten till det som ska hämtas till hämtaren då annonsören bekräftar hämtningen och det sakrättsliga skyddet uppkommer då hämtaren får varorna i sin besittning.

2.9 Även om annonsörerna under rubriken "Tiptappa bort" kan ha som syfte att helt enkelt bli av med de annonserade sakerna finns det även för dessa annonser i många fall ett återanvändningssyfte som beskrivits ovan. Annonsformen utgör ofta ett sätt att få till ett snabbt avslut för det som är tänkt att återanvändas. Något som skulle ta veckor att sälja på Blocket kan här komma i återanvändning inom någon timme. Bedömningen av om det utannonserade i dessa fall utgör avfall i MBs mening eller inte måste därmed enligt Tiptapps uppfattning göras utifrån annons till annons.

2.10 Annonsering under såväl "Bortskänkes" som "Tiptappa bort" sker således alltid i kontexten av att återanvändning går före återvinning. I de fall där återvinning ändå sker finns funktionen "Visa återvinning" där hämtaren tar en bild av de saker som denne väljer att lämna på återvinningscentralen eller återvinningsstationen då de lämnas, med en markör som visar att hämtaren befinner sig på återvinningscentralen eller återvinningsstationen. Enligt Tiptapps uppfattning finns det således hos samtliga

annonsörer liksom hämtare en hög miljömedvetenhet vilket är en av anledningarna till att annonsplattformen används av dessa.

2.11 Utöver ovan beskrivna annonsformer finns t.ex. också på annonsplattformen möjlighet att lägga upp annonser under rubriken "Hit och dit". I dessa fall kan användarna få hjälp att flytta en vara från en plats till en annan. I dessa fall rör det sig inte om varor som användaren önskar bli av med. Varor som annonseras under rubriken "Hit och dit" utgör därmed inte enligt Tiptapps uppfattning avfall.

Tiptapp är inte avfallsmäklare

2.12 Enligt 15 kap. 5 § 2 p. MB omfattar avfallshantering även åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare. Formuleringen avser bl.a. att innefatta åtgärder av s.k. avfallsmäklare. Vidare definieras avfallsmäklare i 6 § avfallsförordningen som "den som yrkesmässigt förmedlar avfall för återvinning eller bortskaffande".

2.13 Den svenska avfallsregleringen har en gemenskapsrättslig grund och regleringen i 15 kap. MB och i avfallsförordningen utgör Sveriges genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv ("Ramdirektivet"). I artikel 3 Ramdirektivet anges att en mäklare är ett "företag som ombesörjer återvinning eller bortskaffande av avfall på andras vägnar, inbegripet mäklare som inte kommer i fysisk besittning av avfallet". Definitionen av mäklare i Ramdirektivet skiljer sig därmed något från definitionen i svensk rätt. Enligt Tiptapps uppfattning måste även den svenska lydelsen tolkas i ljuset av Ramdirektivets syfte och lydelse. Tiptapp uppfattar således att hänvisning till att en mäklare ska "ombesörja" återvinning eller bortskaffande, talar för att en aktiv åtgärd åsyftats. Att aktivt bidra till en transaktion är inte enligt Tiptapps uppfattning att likställa med att passivt tillhandahålla en teknisk plattform på vilken användarna helt själva agerar.

2.14 Även utifrån ett normalt språkbruk måste mäkleri anses innefatta ett aktivt åtagande, t.ex. i form av ett uttalat uppdrag från en part till mäklaren att verka för ett visst syfte. Vidare ligger det normalt inbegripet i ordet "mäkleri" att mäklaren bidrar till värdet av det mäklade genom kunskap, erfarenhet eller liknande och till att rätt medkontrahent kan identifieras.

2.15 Syftet med att även innefatta mäklares verksamhet i definitionen av vad som utgör hantering av avfall torde därmed ha varit att träffa andra typer av verksamheter än den annonsplattform som Tiptapp tillhandahåller. De avfallsmäklare som åsyftats bedriver typiskt sett en verksamhet som består i att för kunds räkning söka och förhandla med

köpare av kundens avfall, t ex restprodukter från industriell produktion, vilket skiljer sig väsentligen från den verksamhet som Tiptapp bedriver.

2.16 Om Tiptapps verksamhet anses utgöra avfallsmäkleri torde sannolikt även andra typer av annonsplattformer som t ex Blocket eller Tradera likaledes omfattas av begreppet, i varje fall vad avser vissa segment av annonser. Likaså finns anledning att ifrågasätta om inte ytterligare aktörer inom återanvändnings- och återvinningsekonomin skulle komma att anses hantera avfall, t ex julgransförsäljare som erbjuder kunder att hämta levererade granar efter jul. Det finns även olika lokala grupper på Facebook som bl.a. samordnar hushåll som samåker till återvinningscentraler. I det senare fallet uppkommer kanske frågan om inte även Facebook med avseende på dessa grupper är att anse som avfallsmäklare. Lagstiftningen skulle därmed träffa aktörer som bidrar till en förbättrad miljö- och hälsa och till en ökad återanvändning och återvinning och som inte var tänkta att omfattas av lagstiftningen.

2.17 Det kan noteras att Tiptapp inte är part i den överenskommelse som träffas mellan annonsör och hämtare. Tiptapp hanterar inte, eller utgör inte mellanman, vid den eventuella betalning som sker mellan annonsör och hämtare. Betalningen sker via en extern betalningslösning i en transaktion mellan annonsören och hämtaren. Tiptapp tar inte betalt för förmedlingen utan för användandet av själva plattformen med viss procent av de betalningar som uppkommer genom plattformen. Tiptapp erhåller ersättning för användandet av plattformen i systemet som tillhandahålls från den externa betalningslösningsleverantören.

2.18 Enligt Tiptapps uppfattning går det för långt att anse att Tiptapps tillhandahållande av en annonsplattform ska likställas med en avfallsmäklares verksamhet. Nämndens beslut ska av detta skäl upphävas i dess helhet.

Personuppgifter m.m. avseende Tiptapps användare

2.19 Om länsstyrelsen skulle bedöma att Tiptapp är en avfallsmäklare vidgår bolaget att det föreligger en sådan anteckningsskyldighet avseende farligt avfall som anges i 58 § avfallsförordningen (2011:927). Av denna bestämmelse framgår tydligt att en avfallsmäklare bl.a. ska anteckna till vem farligt avfall förmedlas och att anteckningarna ska föras i kronologisk ordning och bevaras i minst tre år. Någon invändning mot föreläggandet i denna del (dvs. punkten 1) har Tiptapp således inte. Tiptapp ställer sig emellertid frågande till vilken skyldighet bolaget har att samla in, bevara och lämna ut sådana personuppgifter som nämnden angett i punkten 2. Det är nämligen enbart privatpersoners personuppgifter som är aktuella i denna del av verksamheten. Personuppgifter definieras i 3 § personuppgiftslagen (1998:204) som all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet.

2.20 Som framgår ovan är det enbart privatpersoner som tillåts använda Tiptapps annonsplattform. Det är över huvud taget inte möjligt för företag att skapa ett konto på annonsplattformen. Den som skapar ett konto och vill hämta egendom ska bl.a. ange sitt för- och efternamn samt ladda upp en profilbild. Några personnummer samlar inte Tiptapp in av sina användare. Betalningsleverantören samlar å sin sida även in födelsedatum, adress samt fotokopia på id-handling som de verifierar mot det personliga bankkonto som anges.

2.21 Ett beslut om föreläggande enligt 26 kap. 21 § MB att lämna uppgifter och handlingar får enbart fattas om det behövs för tillsynen. Enligt vad som anförts ovan kan Tiptapp inte se vilken relevans de begärda personuppgifterna har för tillsynen av Tiptapps verksamhet. Vilken grund nämnden över huvud taget har för tillsyn av privatpersoner som transporterar sitt eget (se punkten 2.8 ovan) avfall framstår för Tiptapp som oklart. Under alla omständigheter kan en sådan tillsyn inte motivera ett föreläggande av aktuellt slag gentemot Tiptapp.

2.22 Vidare är ett grundläggande krav på ett föreläggande att dess adresset ska ha en faktiskt och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Som påpekats ovan finns det ingen skyldighet för avfallsmäklare att samla in några personuppgifter vid förmedling av avfall som inte är farligt. Detta görs inte heller av Tiptapp i den utsträckning som nämnden tycks förutsätta. Det finns därför varken någon faktisk eller rättslig möjlighet för Tiptapp att följa föreläggandet i denna del. Nämndens beslut ska av dessa skäl upphävas åtminstone vad gäller punkten 2.

Stockholm den 22 december 2017

Erika Heveus

Erika Heveus